

Arbók Føroya Búnaðarfelags 1936.

Fyrireikað av formanni felagsins,
H. J. Jacobsen, búfrøðingl.

Føroya búnaðarfelag hevur tey seinastu árin verið so heppið at útgivið árþók fyrri hitt føroyska landbrúkið. Hetta starv felagsins hevur haft stóran týdning, so satt sum eitt hitt mesta, ið okkara búnaðarstatti, bóndum sum traðarmonnum, lóvar, er upplýsan, nýggja vitan, vitan um røkt, um skipan, um á hvønn hátt okkara jørð best kann verða stuðul og lívevari fyri Føroya fólk.

Aftur í ár hevur felagið við sínum í búnaði frama formanni givið út eina árþók.

Vit vilja ráða øllum Føroyingum at lesa hesa bók. Í hesum døgum, tá ið Føroya fólk yvir høvur ikki veit sær livandi ráð at bjarga einum hampiligum lívi, kann valla betur lestur gevast enn hann, ið skilgott visir á og lærir okkum, hvussu vit eiga at fara fram fyri at fáa meiri úr jørð okkara, grøðini og djórahaldinum, nýggjum sum gomlum brúktætum. Tilfika holla ávísing gevur henda bók.

Hon hevur fylgjandi evnisviðgerðir:

Frásøgn frá felagsins starvi.

Um úrtøkuna av jarðabrúks-
teljingini.

Vetrafríðan av bønnum.

Nýtan av nútímans amboðum.
Seyðarøkt.

Seleplir og eplaveltingaráðgöðin.
Um at fáa føroyskt jarðabrúkið í eina fasta skipan.

Revaaling.

Uttan at ganga nokrum greina-
skrivara ov nær hugsa vit, at kunna siga, at teir tættir í hesi bók, sum hava hin stórsta at-
huga hjá Føroyingum eru teir, ið víðgera spurningarnar um 1) eina fasta skipan fyrri okkara jarðabrúkið, 2) vetrafríðan av bønnum, 3) fremjan av revaaling í Føroyum. At fáa loyst hesar spurningar skjótast møgulegt, er einki minni enn eitt høvuðsmál fyrri okkum.

Greinina um hin fyrsta spurningin av H. J. Jacobsen halda við vera so greiða og ávísandi, at vit loyva okkum at taka hana uppáttur her í blaðnum, tá ið pláss loyvir. Tað er tí ikki tørvur á at røða meir um hana í hesi syftu.

Tað, ið Jóannes Dalsgarð ber fram um vetrafríðing, fellur kanska ikki allari gamlanmanna-hugsan. Men hann, ið sær eitt stórmál fyrri land okkara í at fáa dyrkað okkara jørð og fáa mest møgulegt úr henni, má halda, at uppskot Dalsgarðs er sera greitt og væl skikkað til at loysa vetrafríðingartætuna.

Hvor maður, ið eigur trøð, kann leiga sær vetrafríð ella keypa hann eina ferð fyrri allar fyrri 200 kr.

Kostnaðin kunnu menn hava ymiska meining um — men ein semingarleikur er her ávíst. Og tað vígar mikið hjá øllum,

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor: THORSHAVN Stiftet 1906. Afdeling: TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

Til Suðuroyar fiskimenn

Eingin fiskimaður, sum er limur í Suðuroyar Fiskimannafelag, má mynstra saman við skipara ella bestamanni, sum ikki er limur í Føroya skipara og navigatorfelag.

Stjórn Suðuroyar fiskimannafelags.

Skipararnir

mugu ansa eftir, áðrenn mynstrað verður, at bestumenninir eru limir í Føroya skipara og navigatorfelag og fiskimenninir limir í Føroya Fiskimannafelag ella Suðuroyar Fiskimannafelag.

Føroya skipara og navigatorfelag.

FØROYA VANLUKKUTRYGGING

Skal nakar vanlukkutryggja seg sjálvan ella onnur, boða frá vanlukkutíðburði ella fáa skil uppá annað vanlukkutrygging viðvíkjandi og situr ov óhøgliga fyrri til at kunna venda sær beinleiðis til tryggingina, vil hann hjá einumhvørjum av umboðsmonnum fáa lagt sær lag á og eisini fáa gildið limagjald sít.

Umboðsmenn eru:

B. Mortensen, sóknarfrú, suðuri í Vági.
K. Djurhuus, sýslumaður, á Tvøroyri.
H. Edw. Hjalte, brævasavnari, á Sandi,
Chr. Larsen, sýslumaður, í Sørvági,
H. Nolsø, kassameistari, í Vestmanna,
A. Ellingsgaard, brævasavnari, á Eiði.

Ótryggaður maður gloymir skyldu sína móti sær sjálvum, konu og børnum ella øðrum, hann hevur ábyrgdina av, og er harfyri ikki fullgøður samfelagslimur. Hugsid tí um trygging, áðrenn ov seint er!

Eru tygum tyrstur undir promenadu, komið inn til min og drekki lemonadu. 25 øyru flaskan — nakra øyru sparan — fyrri innhaldsgóðu garanterar „Smæran“. Her er varan blig — spar í ringum títum. Verur verða sluttar út um allan býin.

Ringid 344. JOHANNES ANDREASEN'S
MATVØRHANDIL

ið hata drál og træt, men elska at siggja tað gróvra og blóma í okkara landi.

Leingi stóð spurningurin um revahald í Føroyum sum í berginum — men so brast mótstøðan. Og nú, tá ið so gott sum øll mótstøða er horvin, og menn í øllum hornum hugsa um at koma við uppí hetta í øðrum londum lönandi starv, er tað forvitnisligt at lesa, hvat ið H. J. J. sigur um ferð sína at kanna revahald og aðrar búnaðarspurningar.

Búnaðarráðgevarin skrivur 2 athugaligar greinir. Onnur snýggjar seg um jarðabrúksteljingina 1935, og hvat ið jarðabrúkið gevur av sær. Hin lýsir frá týðninginum at hava tað rætta slagid av seteplum.

Tað er forvitnisligt at siggja, at ein lág virðismetan av tí, ið búnaðurin gevur, liggur um 1 millión og 430.000 kr.

Tað er ikki at ivast í at ein fäst skipan fyrri okkara jarðabrúkið við nýggjum greinum sum revahaldi skjótt vildi fleirfalda hesa summu — og tá stóðu vit sterkari, enn støða okkara er í dag

við høvuðshjallinum á sjónum.

E. Húsgarð skrivur skilaoð um føroyskt seyðabrúkið — orðini lýsa frá, at hetta starv er honum ikki ókunnugt.

Fyri stórra jarðabrúkarar — og mangar smærri við — er grein Páll Paturssonar um nútímans búnaðarumboð góð at lesa.

Nýggjur veiðiháttur: Kalvaveiða við gørnnum.

Í »Nordlýsinum« verður tíkið til orða fyrri, at hitt allmenna tekur sær um reiggj við at veita stuðul til menn at fara at læra nýggjar veiðiháttir. Í hesum sambandi verður talað um hin nýggja mátan, ið Norðmenn veiða kalva uppá, og sum sigist at hava roynst sera væl. Teir eru farnir at veiða kalva við gørnnum á fleiri hundrad farna dýpi.

Vit hava ofta tíkið til orða fyrri at leggja nýggjar leiðir. Her lýkist at vera ein leið, ið skuldi liggið beint fyrri hjá Føroyingum at gingið. Vilja vit tí taka undir við »Nordlýsinum« í tí, at menn, ið hava hug til nýtt framtak — og tað eru tibetur nógvir — eiga at fáa munandi stuðul bæði viðvíkjandi at læra at veiða kalva við gørnnum og viðvíkjandi at fáa hin neyðturviliga reiðskap til vega. Og skuldi tað verunliga

víst seg, at eingin fiskimaður hevði hug at leggja fyrri her, ja so kann hitt allmenna, lögting, statur, ikki lata standa til harvið, men má, sum »Nordlýsi« skýtur til, taka sær um reiggj her og gera royndir á hesi leið.

A Føroya Løgtingi 1936.

Kost- og plássviðurskifti umborð í føroyskum skipum.

Kallsøy

greiddi frá málinum. Ofta er ómikið fólk umborð. Um kostspurningin eru menn ymiskir á máli. Tað er óivað ójævnt umborð á teim ymisku skipunum.

Dam:

Málið er týðningarmikið. Tað allmenna má gera alt, ið gerast kann fyrri at teir, ið arbeiða strævið arbeið umborð í skipunum fáa tann best møgulega kost.

Djurhuus:

Eisini okkara flokkur vil styðja málið. Tað má kannast eftir, hjá ið er at gera.

Davidson:

Ein av høvuðsuppgávanum er at kanna eftir um tann kostur, sum skipsmenn fáa, er samansettur, sum hann skal. Tað ræður ikki bert um at fáa nokk at eta. Vitenskapurin er komin til ta niðurstøðu, at tað ræður mest um, at maturin verður rætt samansettur, soleiðis at nokk er av teim ymisku vitaminunum í matinum. Kokkarnir mega læra at gera matin á rætlan hátt. Vit mega lessvegna skjótast møgulegt fáa ein kokkaskúla stovnan í Føroyum.

Sjúkrahús í Føroyingahavnini.

Fyri nokrum árum síðani vendi reiðarafelagið sær til lögtingið og bað um at fáa bygt eitt sjúkrahús í Føroyingahavnini. Hetta húsið er nú liðugt og kostar 12000 kr. Harav o. u. 2000 inventar og medicín. Av hesum er gildið: F. F. 2000 kr., skiparafelagið 2000 kr. og lögtingið hitt. Nú tørvast 2000 kr. aftrat, p/f »Uvake« skal hava 148 kr. fyrri at fara ein smið upp til Grønland og Balslev & Co. 100 kr. fyrri at flyta sama mannin heim aftur.

P. Niclasen

átalaði tann harða kritikk, sum fram er komin í »Dagblaðnum« skrivað av einum ungur føroyskum lækna, sum var í Grønlandi í summar.

Dam:

Eg var limur í nevndini, sum hevði við málið at gera. Vit gjørdum sum best og so mikið, sum peningurin rakk til. Vit høvdu onga heimild til at nýta meira pening enn ásett.

Tann ungi maðurin, sum talan er um, verður vónandi lækni í Føroyum, so vit hava nakað at gleða okkum yvir. Hann hevur

fóliði fyrri teim sjúku, og tað er gott. Vónandi fer hann tó at siga, at hann ikki vit hava 20 ella 30 tús. krónur um árið í lön. Hann vil hava t. d. 10 tús. kr. um árið og arbeiða í »humaniteles« tænastu.

Telefonstjóraembætið.

J. Poulsen

greiddi frá málinum. 3 umsóknir eru innkomnar. Louis Zachariasen skuldi verið einmælt innstillaður; men hann vildi ikki ganga inn uppá tær treytir, sum tingið ásetti. Hann er nú gingin við til tess, tó undantikið royndar-árið, sum hann ikki vil taka við.

Patursson:

Áðrastaðni leggja teir kaðalir, sum halda um streymharðar fríðir. Eg vil mæla til, at tingið veitir studding til telefonverktødingin at fara út í onnur lond at gera seg kunnugan við slíkar kaðalir og annað nýtt sum fram er komið tey síðstu árin.

Danbjørg:

Um telefonstjóraembætið skal eg bara siga, at mær tykir tað rættast at seta hr. Louis Zachariasen í embætið. Eingin ivast í, at hann er dugligur. Royndar-árið nýttist ikki, tá maðurin hevur verið mong ár í tænastuni.

At eg bað um orðið kom av tí, ið hr. Patursson forði fram um kaðalir. Vit Suðuroyingar føla tað sum eitt stórt sak, at Suðuroyin ikki hevur telefon-samband við hinar oyggjarnar. Í Suðuroy býr ein fimtipartur av øllum fólkinum í Føroyum. Har eru stórar forretningar og onnur virkir. Vit hava telegraf, men hann kann ikki erstatta telefon. Tráðleys telefon er heldur ikki so góð sum tráðtelefon. Eg vóni tí, at tingið tekur væl við tí, ið hr. Patursson forði fram um at senda verkstjóran út at kanna eftir t. d. hval slag av kaðali, ið nýtast kann um Suðuroyarfjórð o. s. fr.

Studentarskúli.

Hetta málið hevur verið til viðgerðar í mong ár. Nú var samtykt at royna at byrja studentarskúlan í heyst, 1937.

Ítróttarlærari.

Eisini varð samtykt at seta ein ítróttarlærara. Skúlastjórnin varð givið í hendi at útnefna ein lærara í einum føroyskum skúla til ítróttarlærara. Hann skal fáa frían vikur teir mánadarnar, sum hann ferðast um landið og heldur skeið o. s. fr. Eisini skal hann fáa frían kost og fríar ferðir um landið og 600 kr. í lön aftrat síni læraraløn.

Tá hetta málið var til viðgerðar, segði hr. Patursson m. a.: Føroyingar hava gjøgnum øldir verið eitt ítróttarfólk. Tað, ið ungur nemur, gamalur fremur. Nú eru ongar roykstovur eins og fyrr, hvar unglingar kunna fíka ítrótt undir bitanum.

Tá eg var smádrongur, høvdu vit lesning og annað at spæla í. Vit mega ikki gera stórra brøð, enn vit eru forir fyrri at baka.